

Sundhedsministeriet

Notat

Enhed: SUNDJUR
Sagsbeh.: DEPFRE
Koordineret med: JURA
Sagsnr.: 2007933
Dok. nr.: 1602691
Dato: 15-02-2021

Ændringsforslag til L 134 – lov om epidemier (epidemiloven)

Ændringsforslag

Af sundhedsministeren, tiltrådt af [...]

Til kapitel 12

1) §§ 61-63 udgår.

[Udeladelse af regler om oprettelse af Ankenævnet for Epidemiloven]

Ny paragraf

2) Før § 64 indsættes i kapitel 12 som ny paragraf:

»§ 01. Vedkommende minister kan fastsætte regler om adgangen til at klage over afgørelser truffet efter denne lov eller regler fastsat i medfør af loven, herunder afgørelser truffet i henhold til bemyndigelse i medfør af § 3, stk. 3. Vedkommende minister kan i den forbindelse fastsætte regler om, at afgørelser ikke kan påklages til anden administrativ myndighed. Vedkommende minister kan endvidere fastsætte regler om indgivelse af klager, herunder om frister og formkrav, regler om behandling af klagesager og regler om opsættende virkning af klager.«

Til § 75

3) I stk. 2 indsættes efter »§§ 1-66«: »og 74«.

[Fastsættelse af, at lovforslagets § 74 ved kongelig anordning kan sættes helt eller delvis i kraft for Færøerne]

Bemærkninger

Til nr. 1

Med § 64, stk. 1, i det fremsatte lovforslag er det foreslået, at afgørelser truffet efter epidemiloven eller regler fastsat i medfør heraf skal kunne påklages til Ankenævnet for Epidemiloven.

Ved 2. behandlingen af lovforslaget blev ændringsforslag nr. 33 vedtaget. Med ændringsforslaget blev ankenævnets kompetencer nærmere præciseret til at omfatte afgørelser truffet efter lovforslagets § 13, § 14, stk. 1, § 15, stk. 1, § 18, stk. 1, § 19, stk. 1, § 20 og § 21, stk. 2.

Med lovforslagets §§ 62 og 63 fastsættes regler om ankenævnets sammensætning, frister for indgivelser af klager m.v.

Med § 64, stk. 1, i det fremsatte lovforslag er det desuden foreslået, at Styrelsen for Patientsikkerhed inden fem søgnedage efter, at der er truffet en afgørelse eller meddelt et påbud efter §§ 14, 15, 21 eller 26, som har karakter af frihedsberøvelse, skal indbringe sagen for retten til prøvelse efter reglerne i retsplejelovens kapitel 43 a om prøvelse af administrativt bestemt frihedsberøvelse.

Ved 2. behandlingen af lovforslaget blev ændringsforslag nr. 41 og 42 vedtaget. Det indebærer, at lovforslagets §§ 13 og 18, hvorefter Styrelsen for Patientsikkerhed kan meddele påbud om henholdsvis undersøgelse og behandling, omfattes af den

foreslåede automatiske domstolsprøvelse efter lovforslagets § 64, stk. 1. Det indebærer endvidere, at Styrelsen for Patientsikkerhed skal indbringe afgørelser og påbud i medfør af §§ 13-15, 18, 21 og 26 for retten til prøvelse efter reglerne i retsplejelovens kapitel 43 a om prøvelse af administrativt bestemt frihedsberøvelse, uanset om afgørelsen eller påbuddet har karakter af frihedsberøvelse. Det fremgår således bl.a. af bemærkningerne til ændringsforslag nr. 41 og 42, at den automatiske domstolsprøvelse udvides, så samtlige afgørelser og påbud i medfør af §§ 13-15, 18, 21 og 26 skal indbringes for domstolene, uanset om det har haft karakter af frihedsberøvelse, da det vurderes, at der kan være tale om meget indgribende foranstaltninger for den enkelte. Det følger endvidere af bemærkningerne, at det forudsættes, at domstolsprøvelsen fortsat skal foretages efter reglerne i retsplejelovens kapitel 43 a.

Det vil herefter alene være de foreslåede §§ 19 og 20 om påbud om rensning og test m.v. af personer, der formodes forurenede med smitstof eller biologisk kampstof, som ikke både vil være omfattet af ankenævnets kompetence og den foreslåede automatiske domstolsprøvelse.

Henset til, at alle påbud over for enkeltpersoner efter lovforslagets kapitel 5, bortset fra de foreslåede §§ 19 og 20, vil blive omfattet af den automatiske domstolsprøvelse, finder Sundhedsministeriet det ikke formålstjenligt at oprette et selvstændigt ankenævn.

Det bemærkes i den forbindelse, at der som led i den automatisk domstolsprøvelse af afgørelser truffet efter §§ 13-15, 18, 21 og 26 vil gælde en pligt for Styrelsen for Patientsikkerhed til at indbringe styrelsens afgørelser efter disse bestemmelser for retten inden 5 søgnedage, uanset om den administrative klageadgang udnyttes eller ej. Sagerne vil således, uanset om der er tale om frihedsberøvelse eller ej, skulle indbringes for retten til prøvelse efter reglerne i retsplejelovens kapitel 43 a, ligesom selve prøvelsen vil skulle ske i overensstemmelse med de særlige processuelle regler, der gælder for behandlingen af sager om prøvelse af administrativt bestemt frihedsberøvelse efter retsplejelovens kapitel 43 a.

Det foreslås derfor, at de foreslåede §§ 61-63 om Ankenævnet for Epidemiloven udgår af lovforslaget.

Udeladelse af indførelse af Ankenævnet for Epidemiloven vil herefter medføre, at afgørelser truffet af Styrelsen for Patientsikkerhed efter § 13, § 14, stk. 1, § 15, stk. 1, § 18, stk. 1, § 19, stk. 1, § 20, § 21, stk. 2, og § 26 – som følge af det sædvanlige administrative over-/underordningsforhold mellem et ministerielt departement og eksempelvis en styrelse – vil kunne påklages til Sundhedsministeriet, jf. dog ændringsforslag nr. 2.

Det bemærkes i øvrigt, at afgørelser truffet efter §§ 19 og 20, som ikke omfattes af den automatiske domstolsprøvelse, vil kunne indbringes for domstolene i overensstemmelse med grundlovens § 63 om prøvelse af øvrighedsmyndighedens grænser.

Derudover bemærkes det, at ændringsforslaget ikke ændrer ved, at patienter vil kunne klage over selve udførelsen af den sundhedsfaglige virksomhed til Styrelsen for Patientklager eller Sundhedsvæsenets Disciplinærnævn efter reglerne i lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet, ligesom sundhedspersonen vil kunne modtage kritik, hvis den sundhedsfaglige virksomhed ligger under normen for almindelig anerkendt standard.

Endelig bemærkes det for så vidt angår værneting, at ændringsforslaget ikke ændrer ved, at det alene er afgørelser, påbud og foranstaltninger efter epidemiloven, der har karakter af frihedsberøvelse, som vil skulle forelægges for byretten på det sted, hvor frihedsberøvelsen har fundet sted, jf. den foreslåede ændring af retsplejelovens § 469, stk. 1, 3. pkt. i ændringsforslag nr. 56. Øvrige afgørelser, herunder efter §§ 13 og 18, der ikke har karakter af frihedsberøvelse, vil skulle indbringes for byretten i overensstemmelse med reglerne i retsplejelovens § 469, stk. 1, 1. pkt., dvs. for retten på det sted, hvor den pågældende har bopæl (hjemting), jf. retsplejelovens § 235.

Til nr. 2

Efter § 61, stk. 7, i det fremsatte lovforslag, kan sundhedsministeren fastsætte regler om, at afgørelser truffet efter regler udstedt i medfør af loven, i stedet kan påklages til en anden administrativ myndighed end Ankenævnet for Epidemiloven.

Efter den gældende § 1, stk. 3, i epidemiloven kan der fastsættes regler om, at afgørelser, der træffes af andre myndigheder efter bemyndigelse fra sundhedsministeren, skal kunne påklages til en anden myndighed end Sundhedsministeriet. Bestemmelsen kan ikke anvendes til helt eller delvis at afskære klageadgang, således at afgørelser hverken kan påklages til Sundhedsministeriet eller andre myndigheder.

Det vil efter Sundhedsministeriets opfattelse være hensigtsmæssigt, at det også fremadrettet bliver muligt at fastsætte regler om adgangen til at klage over afgørelser, der er truffet efter loven eller efter regler udstedt i medfør af loven, ligesom det vil være hensigtsmæssigt at kunne fastsætte regler om, at klageadgangen til anden administrativ myndighed kan afskæres. Dette skal særligt ses i lyset af ændringsforslag nr. 1, hvorefter de foreslåede bestemmelser om Ankenævnet for Epidemiloven foreslås at udgå, og i lyset af, at de foreslåede §§ 13-15, 18, 21 og 26 vil være omfattet af den automatiske domstolsprøvelse.

Det bemærkes, at det sædvanlige administrative over-/underordningsforhold mellem et ministerielt departement og eksempelvis en styrelse bl.a. indebærer, at departementet som udgangspunkt fungerer som klageinstans for styrelsens afgørelser. Det følger således af den almindelige adgang til administrativ klageadgang (rekurs), at en afgørelse truffet af en underordnet myndighed kan påklages til en overordnet myndighed inden for samme forvaltningsgren. Hvor der er sket delegation af kompetence fra en myndighed til en anden, vil der – i mangel af en udtrykkelig lovhjemmel herom – normalt være rekurs til den delegerende myndighed.

Særligt i forhold til den foreslåede § 3, stk. 3, er det efter Sundhedsministeriets opfattelse ikke hensigtsmæssigt, at afgørelser truffet efter bemyndigelse i medfør af den foreslåede bestemmelse som udgangspunkt vil kunne påklages til den delegerende minister, der efter lovforslaget er overladt visse beføjelser, f.eks. til at udmønte bemyndigelsesbestemmelser, og som i henhold til lovforslagets § 3, stk. 3, bemyndiger andre ministre eller myndigheder til at udøve de pågældende beføjelser.

Det foreslås derfor, at der indsættes en bemyndigelse for vedkommende minister til at fastsætte regler om klageadgangen efter loven. Det foreslås, at vedkommende minister kan fastsætte nærmere regler om adgangen til at klage over afgørelser truffet efter loven eller efter regler, der er udstedt i medfør af loven, herunder afgørelser, der er truffet i henhold til bemyndigelse i medfør af lovforslagets § 3, stk. 3. Det foreslås endvidere, at vedkommende minister i den forbindelse kan fastsætte regler om, at afgørelser ikke kan påklages til anden administrativ myndighed. Vedkommende minister kan endvidere fastsætte regler om indgivelse af klager, herunder om frister og formkrav, regler om behandling af klager og regler om opsættende virkning af klager.

Der vil efter den foreslåede bestemmelse kunne fastsættes regler om, at afgørelser efter lovforslaget eller efter regler, der fastsættes i medfør heraf, herunder i henhold til bemyndigelse i medfør af lovforslagets § 3, stk. 3, skal kunne påklages til en anden myndighed end Sundhedsministeriet eller andre ministerier, som efter de almindelige forvaltningsretlige principper om administrativ rekurs normalt vil kunne efterprøve den pågældende afgørelse.

Bestemmelsen skal bl.a. sikre, at det bliver muligt at henlægge kompetencen til at behandle klager over afgørelser til de sædvanlige klageinstanser på et område, hvor der normalt ikke er klageadgang til vedkommende minister.

Det vil i medfør af den foreslåede bestemmelse eksempelvis kunne fastsættes, at afgørelser, som politiet måtte træffe efter bemyndigelse i henhold til lovforslagets § 3, stk. 3, kan påklages til Rigspolitiet i stedet for til vedkommende delegerende minister. Det vil endvidere kunne fastsættes, at adgangen til at påklage Rigspolitiets afgørelser til Justitsministeriets departement som tredjeinstans afskæres. Dette svarer til, hvad der følger af retsplejelovens § 109, stk. 2, hvorefter rigspolitichefens afgørelser i klagesager over afgørelser truffet af politidirektørerne ikke kan påklages til justitsministeren.

Bemyndigelsen til at fastsætte regler om, at afgørelser ikke kan påklages til anden administrativ myndighed, vil særligt være relevant for afgørelser truffet efter de foreslåede §§ 13-15, 18, 21 og 26, som vil blive omfattet af den automatiske domstolsprøvelse.

Det bemærkes i den forbindelse, at det efter Sundhedsministeriets opfattelse vil være meget u hensigtsmæssigt og skabe en uklar retsstilling, hvis klager over afgørelser truffet af Styrelsen for Patientsikkerhed efter §§ 13-15, 18 og 21 både skal undergives automatisk domstolsprøvelse samtidig med, at afgørelserne kan indbringes for et administrativt klagenævn.

Det bemærkes endvidere, at foranstaltninger efter det foreslåede kapitel 5 fortsat vil skulle efterprøves af Styrelsen for Patientsikkerhed henholdsvis 3, 10, 20 og 30 dage, efter at foranstaltningen er iværksat, for at påse, om betingelserne for foranstaltningen fortsat er opfyldt, jf. det foreslåede § 12, stk. 4.

Der vil med bemyndigelsen endvidere kunne fastsættes regler om frister og formkrav for indgivelse af klager. Der vil eksempelvis kunne fastsættes regler om, at klager skal indgives til rekursmyndigheden inden for et nærmere fastsat tidspunkt, f.eks. inden for fire uger efter, at klageren har fået meddelelse om afgørelsen. Der vil endvidere kunne fastsættes regler om, at rekursmyndigheden kan se bort fra overskridelse af klagefristen, hvis særlige grunde taler herfor. Det kan f.eks. være tilfældet,

hvis klager grundet særlige omstændigheder er forhindret i at overholde sagsbehandlingsfristen, f.eks. hvor afsendelse af klagen via e-mail er sket inden fristens udløb, men klagen grundet tekniske problemer ikke er modtaget af rekursmyndigheden.

Der vil endvidere kunne fastsættes regler om formkrav, herunder regler om, at klager skal indgives skriftligt til rekursmyndigheden for at være anset for indgivet til rekursmyndigheden. I den forbindelse kan der f.eks. fastsættes regler om, at skriftlig indgivelse af klage skal ske pr. e-mail eller fysisk brev.

Der vil endvidere i medfør af den foreslåede bestemmelse kunne fastsættes regler om, hvorvidt klager over afgørelser truffet efter loven eller regler fastsat i medfør af loven tillægges opsættende virkning. I den forbindelse vil der for at undgå øget risiko for smittespredning kunne fastsættes regler om, at klager over afgørelser ikke vil have opsættende virkning.

Til nr. 3

Efter klage- og erstatningslovens § 64 gælder loven ikke for Færøerne og Grønland, men loven kan ved kongelig anordning sættes helt eller delvist i kraft for Færøerne med de ændringer, som de færøske forhold tilsiger.

Som følge af, at klage- og erstatningsloven kan sættes i kraft på Færøerne, bør lovforslaget § 74, hvorefter der foretages en ændring af klage- og erstatningslovens § 1, ligeledes kunne sættes i kraft for Færøerne med de ændringer, som de færøske forhold tilsiger.

Det foreslås, at lovforslagets § 75, stk. 2, ændres ved, at »og 74« indsættes efter »1-66«.

Forslaget vil medføre, at lovforslagets § 74 ved kongelig anordning kan sættes helt eller delvist i kraft for Færøerne med de ændringer, som de færøske forhold tilsiger.